

Sumari

2

La veu ciutadana
Concurs de fotografia

6

Reportatge
El pic d'Arcalís, la
muntanya solar

7

El darrer cim del Frank

10

Viure Ordino
Andorra Ultra Trail

11

Activitats

12

13

14

Agenda

16

L'Ordino de...
Maria Areny Cabanes

Divuit anys de Mostra Gastronòmica

Pàg. 3, 4 i 5

Un dels plats que es podran degustar a la Mostra Gastronòmica.

La cita culinària de tardor arriba a la majoria d'edat el 20 de setembre a l'Andorra Congrés Centre (ACCO).

Vint restauradors uneixen tradició i innovació en els plats que presenten durant aquesta jornada festiva.

Entrevista

Pàg. 8 i 9

Pere Armengol:

«Cal recuperar la cultura de l'esforç i arromangar-nos-hi».

Viure Ordino

Pàg. 10

El pas del Tour de França per Ordino ha estat un èxit quant a l'organització i a la participació ciutadana.

El pas del Tour de França per Ordino aquest estiu ha estat un èxit i ens sentim orgullosos no tan sols d'haver estat a l'altura quant a l'operativa necessària, sinó, i sobretot, de la càlida acollida per part dels nostres conciutadans, que van sortir al carrer per viure-ho en primera persona. No són gaires les ocasions que tenim a casa de rebre un esdeveniment esportiu i social com aquest, però hem demostrat que estem capacitats per fer-ho. Les valls del nord han estat protagonistes durant 24 hores i, a través de la difusió de les imatges de la cursa, han donat a conèixer la seva bellesa i espectacularitat

–destacada pel director del Tour, Christian Prudhomme– a mig món. Ordino ha estat també l'escenari d'una altra prova esportiva, menys massiva però no menys meritòria: la celebració el mes de juliol de l'Andorra Ultra Trail, una cursa de muntanya en què va regnar el bon ambient i que esperem que es consolidi en futures edicions. Passats els mesos d'estiu, ens posem en marxa amb nous reptes i projectes que ajudin a reactivar l'economia i a renovar il·lusions.

La implantació del sector de l'audiovisual a Ordino i la gestió de l'Ordino Centre de Producció Audiovisual (OCPA) comportarà la creació d'un nou canal de comunicació que vehiculi i canalitzi les demandes que arribin de fora. Per això, i per sumar sinergies amb l'empresa privada del sector, el Comú posarà en marxa l'Ordino Film Commission, que funcionarà com una oficina de turisme especialitzada a donar servei i informació al nou públic que arribi interessat a fer un rodatge a Ordino. La Film Commission serà una associació sense ànim de lucre, en la qual també estaran representades les institucions. A la vegada, actuarà com una plataforma de difusió i promoció de la parròquia per atraure empreses del sector. Ordino ja ha estat escenari d'un spot publicitari de la marca Nike, un anunci solidari en què diferents esportistes d'elit feien una crida per a la lluita contra el càncer.

Pel que fa a la programació cultural de la tardor, tenim dues cites ineludibles amb seu a Ordino: la Mostra Gastronòmica d'Andorra, que enguany arriba a la majoria d'edat i

tindrà lloc el 20 de setembre, i la celebració del 27è Festival Internacional Narciso Yepes, a l'octubre. L'Auditori Nacional rep un cartell de luxe amb l'actuació de la Camerata Amsterdam que, acompanyada del flautista Claudi Arimany, interpretarà els *Concerts de Brandenburg* de J. S. Bach. El concert de Mayte Martín i les germanes Labèque és una altra aposta de públic segura, amb un recorregut per la música espanyola a través de compositors com ara Granados, Falla i Rodrigo. La creació nacional anirà a càrrec de l'ONCA, Ester Nadal i Toni Gómez que junts escenificaran l'espectacle *Pròxima estació, Vivaldi!* basat en *Les quatre estacions*. L'actuació dels solistes de la JONCA i la del violinista Alexandre Da Costa amb l'ONCA, dirigits per Marzio Conti, posaran el punt final al festival.

Edita:

Comú d'Ordino

Disseny, maquetació i redacció:

Comú d'Ordino

Imatges:

Comú d'Ordino

Correcció:

Pites Roure

Dipòsit legal:

AND 446-2009

A/e:

publicacions@ordino.ad

La veu ciutadana

Concurs de fotografia amateur

«La veu ciutadana», l'espai que posem a la vostra disposició perquè ens feu arribar inquietuds, queixes o suggeriments, posa en marxa un concurs de fotografia amateur.

La temàtica és lliure, però hauran de ser imatges captades a Ordino i que s'identifiquin amb la història i la cultura de la parròquia, actuals o antigues. Podeu enviar-nos el vostre plat favorit, l'hort que us faci més goig o la porta que més us agradi. El concurs tindrà dues categories, infantil i adulta, i es podran presentar un màxim de dues fotografies per concursant. Les imatges s'han d'enviar a l'adreça electrònica: suggeriments@ordino.ad, i hi hauréu d'indicar el vostre nom i cognoms, l'edat i un telèfon de contacte. El guanyador veurà la seva foto publicada en el pròxim número i podrà escollir des d'entrades gratuïtes per als espectacles de la parròquia fins a una matrícula per als cursets de l'Escola d'Art.

Un veí d'Ordino agosarat fa la guitza a la ruca mentre un altre contempla l'escena.

La Mostra Gastronòmica celebra la majoria d'edat

La jornada festiva se celebrarà el 20 de setembre a l'ACCO amb una vintena de restaurants.

La Mostra Gastronòmica d'Andorra a Ordino arriba a la majoria d'edat i celebra la 18a edició el 20 de setembre a l'Andorra Congrés Centre Ordino (ACCO), amb el patrocini d'Indústries Montanya. Es tracta d'una cita gastronòmica de tardor més que consolidada que té la parròquia com a escenari i reuneix al voltant de la taula gent d'arreu. Enguany hi participen una vintena de restaurants, a més d'altres empreses col·laboradores vinculades al sector de l'hoteleria i la restauració.

Dins el marc de la Mostra, i amb un aspecte més divulgatiu, hi ha programada per al dia 15 de setembre la ponència «La seguretat alimentària a la restauració», que anirà a càrrec de Montse Acedo i Isaac Oliva, d'Auren Consultors, i Vanessa Almarcha, de Tüv Rheinland. Un any més es presenten menús infantils perquè ningú no es quedi fora de la festa gastronòmica.

Si bé la cuina d'Andorra hi està àmpliament representada, a la Mostra també hi tenen cabuda sabors i plats típics d'altres geografies com ara Mèxic o Itàlia, que han sabut fer-se un lloc en la cuina local. El foie, l'ànec i els bolets són alguns aliments estrella dels àpats,

La cònsol menor Consol Naudí i la consellera Irene Cachafeiro, entre els assistents a la Mostra l'any passat.

on tampoc no falten la vedella, els cargols i altres productes del país. En una única jornada tindrem oportunitat de conèixer el treball creatiu d'alguns dels xefs més prestigiosos del Principat que fan conviure les últimes tendències culinàries amb la tradició.

La gran assistència de públic en cada edició fa que la Mostra Gastronòmica sigui sempre un èxit i dóna a la cuina andorrana el reconeixement que es mereix, en un dels marcs que han sabut transmetre millor la riquesa del patrimoni històric i cultural com és Ordino.

Concurs de cartells

L'Oficina de Turisme convoca cada any un concurs gràfic per a la imatge de la Mostra Gastronòmica, obert a professionals i amateurs. La grafista Cecília Santañes ha estat la guanyadora de la 6a edició, amb una obra que destaca per la simplicitat i la sobrietat de la imatge, seleccionada entre les quinze propostes que s'han presentat enguany. L'elecció de l'obra ha anat a càrrec del conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel, i d'Oscar Rossell (a la foto), directiu d'Indústries Montanya, empresa patrocinadora de la 18a Mostra Gastronòmica. El primer premi està valorat en 400 €. Durant el mes de juliol, els cartells s'han pogut veure en una mostra a la sala d'exposicions de l'Oficina de Turisme.

Josep M. Coma: «Fer una tupina és reviure part de la nostra història i les nostres tradicions»

L'Hotel Coma és un dels establiments pioners en la restauració a Ordino i Andorra. Es remunta al segle XIX, quan hi havia la Fonda Cal Ventura, que tenia botiga i servia menjars. Josep M. Coma ha continuat al capdavant de l'establiment, hotel des del 1934, i el va ampliar amb l'obertura del Tòpic als anys noranta. Tots dos restaurants s'han convertit en un referent a la parròquia. Coma és un dels impulsors de la Mostra i li fa costat des del primer dia.

Com neix la Mostra Gastronòmica d'Andorra?

D'un neguit: treure la cuina al carrer. Cadascú treballa als seus fogons, però fins aleshores no s'havia fet mai una posada en comú que tingués ressò entre la gent i donés reconeixement a la nostra feina. La idea original era fer una festa al carrer. De fet, s'inicia en un moment en què es diu que a Andorra no es menja bé i que no existeix cultura gastronòmica.

Quins són els reptes de futur?

Personalment crec que la Mostra encara pot donar molt, però és difícil, no tan sols per la manca de recursos, sinó perquè implica molta dedicació, i tots tenim prou feina. El cert és que Ordino i la nostra cultura gastronòmica estarien a l'altura per formar part d'un circuit internacional i agermanar-se amb altres mostres com ara la del País Basc.

En què ha canviat la cuina respecte de temps passats?

La innovació a la cuina és constant. És veritat que hi ha un costumisme en els plats que elaborem; quan fas una tupina revius part de la

Josep M. Coma va ser un dels impulsors de la Mostra Gastronòmica d'Andorra a Ordino.

nostra història, però els plats de tota la vida s'han de reinventar i actualitzar. Per exemple, els plats de fer bullir: cassoles, civets, caça, etc., els has d'adaptar a la manera de viure d'ara. Abans menjàvem més gras i avui no necessitem ingerir tantes calories perquè no les cremem, les feines no són tan físiques.

Què en pensa del fenomen Ferran Adrià i la dèria Michelin?

Les medalles no serveixen per res si no és per fer publicitat. Ferran Adrià és això, un fenomen i un geni quant a evolució de tècniques, però no és comparable a res. La seva cuina no té paràmetres perquè és única. Crec que el més important per valorar una cuina és la qualitat i l'autenticitat del producte; per descomptat que la presentació i la creativitat són un valor afegit, però has de saber què estàs menjant.

Marc Benazet Conseller de l'oposició

Crec que la mostra gastronòmica és una bona eina per fer conèixer la cuina tradicional del nostre país, però també una cuina més moderna amb les nostres arrels de rerefons.

És notable i digne d'agraïment el nombre de restaurants i d'altres col·laboradors que s'afegeixen a aquesta proposta. La nostra parròquia ofereix un quadre idíl·lic per a aquest tipus d'esdeveniments. Després de divuit edicions, es veu ben clar que aquesta iniciativa no perd força, i això s'ha de celebrar.

I ara, bon profit a tots!

Menús 2009

Restaurant CA L'EUDALD
TERRINA DE PATÉ D'ÀNEC
PERDIU ROJA DE CAMP ESTOFADA
AMB CEBA

Restaurant CAN MANEL
VICHYSOISE DE CEPES AMB
PROFITEROLES DE FOIE TRUFAT
HAMBURGUESA DE PEU DE PORC
AMB BOLETS

Restaurant CELLER D'EN TONI
BOMBÓ DE FOIE GRAS AMB FIGUES
DE COLL DE DAMA I REDUCCIÓ DE
CAMEL DE CAMPARI I TARONJA
PONT AERI

Hotel COMA
MANDONGUILLES DE CÉRVOL
ACOMPANYADES DE PURÉ DE PATATA
TRUFAT
MURGUES FARCIDES DE FOIE GRAS
AMB LA SEVA SALSETA

Restaurant-Marisqueria DON DENIS
ARRÒS NEGRE QUATRE ESTACIONS
AMB SÍPIA
LLOMETS DE BACALLÀ AMB CUES
DE GAMBES I VERDURES

Restaurant EL ÀLAMO
COSTELLES AMB SALSA BARBACOA
CASOLANA I PURÉ DE PATATA NOVA
A LA GRAELLA I AMB FORMATGE
CABRALES
TATAKI DE TONYINA AMB SALPICÓ
DE BLAT DE MORO DOLÇ I MONGETA
NEGRA

Hotel EL SERRAT
CARGOLS AMB SALSA MUNTANYESA
GASPATXO

Restaurant IL DOLCE BASILICO
RIGATONI TRUFATS AMB SALSA
DE FORMATGE
HAMBURGUESA DE VEDELLA AMB
SALSA DE MOSTASSA I ANELLES
DE CEBA CRUIXENTS

Restaurant LA FORQUILLA
XUPA-XUPS DE FOIE GRAS, MANGO,
CACAU I AMETLLA FREGIDA
GALTES DE VEDELLA CONFITADES AMB
ROMANÍ I PRUNES

Restaurant LA NEU
LLOM D'ORADA AMB CEBA CAMELIT-
ZADA AMB MEL DE ROMANÍ I BACÓ
CREPINETA DE VEDELLA FARCIDA
DE CREMÓS DE BOLETS AMB LA SEVA
SALSA I CRUIXENT DE PORRO

Restaurant L'ERA D'EN JAUME
PEBROTS FARCITS DE CARN D'OLLA
I CEPES DE LA PARRÒQUIA
ESTOFAT DE MONGETES AMB PEUS
DE PORC I TRIPES

Restaurant L'EULARI DE PAL
VARIAT D'ENCIAMS AMB TRUITA DE RIU
ESCABETXADA I FAVETES
CIVET DE PORC SENGLAR AMB BOLETS
D'ANDORRA

Restaurant MINIM'S
TALL DE BACALLÀ, BOTIFARRA NEGRA
I PATATA AMB SALSA DE TOMATA
NATURAL
GALTA DE VEDELL DE LLET
AMB CARREROLES

Restaurant TÒPIC
LLOM DE CONILL FARCIT DE FETGE
D'ÀNEC AMB MURGUES I REDUCCIÓ
DE PORTO SOBRE UN NIU D'ENDÍVIES
TUPINA AMB MONGETES DEL GANXET

PYRENÉES Alimentació
FORMATGE MARQUÉS DEL CASTILLO
VIEJO
FORMATGE BRIE TRUFAT
FORMATGE ROCAFORT PAPILLON
ETIQUETA NEGRA
FORMATGE BUCHE DEL PIC
FORMATGE MIMOLETTE VELLA

Pâtisserie saló de te LES DELÍCIES DEL JIMMY
NORMAND
DELÍCIES

Pâtisserie saló de te EL CIGNE
VERINE XOCOLATA I FRUITA DE LA
PASSIÓ

Secció d'hoteleria del LYCÉE COMTE DE FOIX
MENÚ INFANTIL
MINICREPS SALADES
MINICREPS DOLCES

VALLNORD
MURGUES FARCIDES DE FOIE D'ÀNEC
AMB CREMA D'ARMANYAC
ARLEQUÍ DE SALMÓ AMB SALSA
DE BADIANA (ANÍS ESTRELLAT)

Fleca FONT
PANET RODÓ DE BLAT
PANET ALLARGAT DE BLAT
AMB SÈSAM
PANET DE CINC CEREALS
PANET DE SÈGOL
PANET INTEGRAL
PANET AMB NOUS

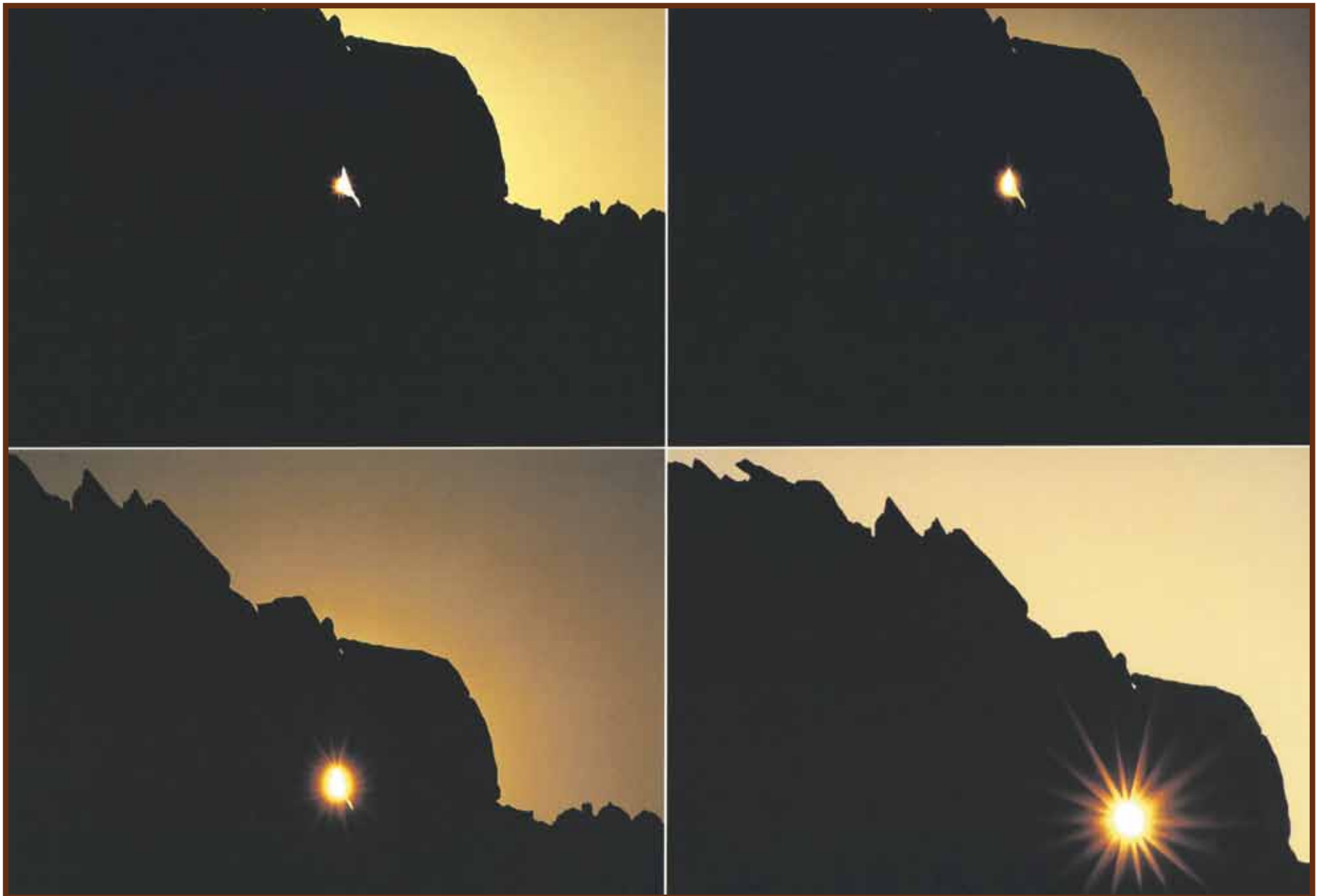
El pic d'Arcalís, la muntanya solar

Bonaventura Adellach (Llorts, 1928) va néixer a Cal Fijat i ha viscut a cavall entre França i Espanya. Pare de la cartografia andorrana, l'any passat va rebre el premi Àgora Cultural com a reconeixement pel seu treball científic de visió humanista. En el seu pas per la Universitat de Tolosa es va llicenciar en matemàtiques, física i enginyeria civil, i durant anys va treballar per al Consell General amb l'aportació d'estudis tècnics geogràfics. L'alliberament de les obligacions professionals li va permetre dedicar-se a l'observació i l'escriptura del volum *El Pic d'Arcalís. La Muntanya Solar. Un calendari natural*. El febrer de l'any passat es va presentar el segon volum, *La Muntanya Solar. El calendari català primitiu. Els camins d'Anníbal*.

La simbologia del Sol i l'adoració de l'astre rei al llarg de la història han estat àmpliament estudiades i documentades. Si bé la literatura i el cinema han mitificat als nostres ulls civilit-

zacions llunyanes i altament sofisticades, com ara l'egípcia o les precolombines, a casa nostra l'observació de la natura des d'aspectes astronòmics, etnològics i científics per part de l'humanista Bonaventura Adellach ens ha permès descobrir un calendari natural i obrir una esclatxa de llum a la vida dels nostres avantpassats. Amb aquest punt de partida, i remuntant-se a les comunitats pastorals primitives que poblaren «la Balira del Nord», Adellach comença una aventura personal en què recupera les vivències d'infantesa a la parròquia d'Ordino. L'experiència va donar el primer fruit l'any 2004: *El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar. Un calendari natural*, edició de luxe il·lustrada pel fotògraf Jaume Riba Sabaté. «La comarca sempre ha estat dita la Coma del Forat i m'inquietava el perquè, ja que no en té res, d'estreta», confessa Adellach, que el 7 d'agost de l'any 2000 –com tantes altres vegades– va posar rumb al pic d'Arcalís i es va quedar astorat en veure a mig camí una llum intensa que penetrava un forat. I així, en un acte d'amor entre el Sol i la Terra i amb l'evidència com a principal argument, Adellach troba l'explicació del topònim: «És només la meva hipòtesi, no hi ha cap certitud», diu, però tan convençut que la probabilitat es creu alta, com diu ell mateix.

EL CALENDARI COM A FORMA D'IDENTITAT. Els pobles primitius troben en el foc un mitjà de comunicació necessari per donar forma a una identitat comuna. «Per trobar-se havien de tenir un calendari, al voltant del qual es marcarien esdeveniments com la fira en un dia assenyalat de l'any», explica Adellach, que assegura un abast de 100 quilòmetres per a l'observació d'un foc, quan no hi havia contaminació lumínica i atmosfèrica. La tesi de l'estudi proposa un calendari que començaria el 15 d'agost, «no per casualitat se celebra la festa major en molts pobles». L'anunci d'aquest dia assenyalat tindria tres temptatives en diferents dies per assegurar-se'n, en cas de mal temps: el primer foc es faria el dia 7 d'agost amb el primer foscant, corresponent al pas del Sol pel forat; el segon foc es faria el dia 11 a mitjanit, determinat per la pedra Adellach, i, finalment, el tercer foc i última crida es faria a trenc d'alba, de matinada, determinat per la Posella de la Gemma, el dia 14 d'agost, «és a dir, un dia abans de la festa, perquè hi hagués temps suficient per fer-ho saber». D'acord amb l'emissió d'aquests focs, els pobles de les comarques catalanes estarien assabentats de la data de Cap d'Any del calendari català primitiu, molt probablement el 15 d'agost.

Imatges seqüencials del Sol quan penetra el Forat de la Coma, extretes del llibre *El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar*, firmades pel fotògraf Jaume Riba.

Manifest al fil de la serra de la Coma del Forat

El Comú d'Ordino va tenir el plaer d'acompanyar Bonaventura Adellach, Ramon Ganyet i Jaume Riba en aquesta expedició i compartir amb ells, al fil de la serra de la Coma del Forat, el que semblava una declaració d'amor a la muntanya, amb la lectura del manifest següent:

Avui, aquí al cap de les valls dels Orris, sobre la Muntanya Solar, prop del pic d'Arcalís i a la vora de la collada de l'Angonella, tornem a celebrar i tornem a renovar, oficialment, per segona vegada, com ho feien els pastors en els temps més primitius, la majestuosa unió del magnífic i resplendent Sol amb la profunda i misteriosa deessa Terra. Avui, aquí sobre la serra del cap de la Coma del Forat, podem veure i podem tocar les pedres alçades i falçades que en guarden un vell record i que són els testimonis anyals de la reproducció d'aquesta majestuosa unió. Figuració simbòlica de la creació i la continuïtat de la Vida, filla del Sol i de la Terra.

Aquells pastors i pagesos de les valls dels Orris, els nostres avantpassats, vivien des dels seus orígens en perfecta harmonia amb la Mare Natura i, per generacions successives van saber preservar fins fa po-

ques dècades, sense alteracions, la bellesa natural d'aquestes valls. Ells havien mantingut, des dels temps més primitius, la fidelitat als seus vells usos i costums. Ells havien guardat l'amor i el respecte a les seves mítiques i ramaderes muntanyes i a les seves entranyables i casolanes terres.

El temps ha passat. Les coses han canviat molt. Abans que s'acabin d'esborrar de les memòries, aquest matí, aquí, davant del predestinat i memorable forat del cap de la Coma, l'ull de la font del Calendari Català Primitiu, ens hem tornat a arreplegar, a vora del geomètric i zenital menhir Campmajó, per veure el Sol penetrar pel mig de la penya del mític pic d'Arcalís i, sobretot, per recordar i retre homenatge a totes aquelles llunyanes i assenyades vivències dels nostres antics avantpassats, i potser també per sentir encara el feble caliu d'aquell foc ancestral que es va apagant a poc a poc.

Els criteris de valors essencials d'un poble han de venir de lluny i com de més lluny millor. Les arrels d'un poble es troben en els llocs i en els temps que van néixer, i es van anar formant a poc a poc. Les maneres de pensar de la gent ho han

d'haver assimilat i n'han de portar un sincer testimoni; en cas contrari, tota la resta són bones paraules, bones imatges, bones representacions i bons discursos mullats d'aigua de roses.

La fidelitat d'un poble a les seves llunyanes arrels és l'argument més indiscutible del seu dret a la supervivència. Aquestes arrels són a l'origen de la seva existència, de la seva història, de la seva justificació. El seny i la vitalitat d'aquestes arrels són l'ànima de la Identitat d'un poble.

En un moment determinat, els pobles, si volen perdurar, han de saber escollir el bon camí i tornar a mirar de tant en tant amb seny i amb il·lusió el magnífic i resplendent Sol i la profunda i misteriosa Terra, per retrobar, d'aquesta manera, aquelles velles i misterioses carrerades de la història o de la prehistòria que vénen de molt lluny i que permeten de continuar.

Visca el Sol creador de la Vida!

Visca el nostre fràgil i limitat planeta Terra!

Visca el seny ancestral dels homes, fills del Sol i de la Terra!

Visca el Sol! Visca la Terra! Visca el Seny!

Bonaventura Adellach Baró

«Fitz Roy, el darrer cim del Frank»

Una de les sessions més emotives de l'última edició del Cicle de cinema de muntanya i de viatges la va protagonitzar Jordi Pons, que es va ficar el públic a la butxaca des del primer moment amb les projeccions de *Paret Nord del Dru* i *Alaska, la muntanya polar*. El veterà alpinista, en una sala plena de gom a gom, va trobar la complicitat suficient per donar a conèixer el projecte «Fitz Roy, el darrer cim del Frank»: el rescat del cos de Frank Van Herreweghe (1975-2002), un alpinista belga-andorrà que va perdre la vida després d'assolir el cim del Fitz Roy, a la Patagònia argentina. L'Elisabet Olivé ha estat la responsable de tirar endavant l'expedició, formada per un grup d'escaladors i bombers experts en la gestió de rescats, que sortirà d'Andorra el 13 de novembre vinent, amb la voluntat de retirar el cos d'enmig d'una via mítica al Fitz Roy, la Supercanaleta. El projecte s'ha donat a conèixer en petit comitè i les crides de col·laboració han estat discretes; el marc del Cicle de cinema ha estat l'ídoni per demanar la col·laboració a tothom qui vulgui participar en el seu finançament. La llista de col·laboradors ja és extensa, i també hi ha hagut iniciatives com la confecció d'unes gorres teixides a mà (a la foto). AINA i el Comú d'Ordino han estat altres col·laboradors que han donat suport al projecte des del primer dia. La voluntat expressa de l'organització de no convertir l'expedició en una notícia sensacionalista, amb una mort a la muntanya de fons, ha fet que el principal suport vingués de persones anònimes: companys de feina del Frank, amics de l'Eli Olivé, gent propera a tots dos i persones que han cregut

i s'han solidaritzat amb el projecte encara que no tinguessin cap vincle directe amb el Frank. Tothom és conscient que hi ha la possibilitat de no assolir l'objectiu del rescat, a causa del mal

temps, però si més no s'haurà intentat. Tots aquells que vulguin col·laborar o que vulguin donar suport a la iniciativa es poden posar en contacte amb l'Eli Olivé a elisabethandorra@gmail.com. En el cas d'aportacions econòmiques, hi ha dos comptes bancaris oberts amb el nom de Rescat Frank, a Andbanc, AD29 0001 0000 408925400100, i a Caixa Girona, ES84 2030 0330 2135 00000404.

«Vull aprofitar aquest espai per donar les gràcies a tots els qui heu fet possible que aquesta iniciativa tiri endavant, i demanar-vos disculpes si en aquest escrit no surt el vostre nom... Encara avui continuen arribant alguns ingressos.» E.O.

Adran Miquel Angel, AINA, Albert Kurt, Albòs Joan, Alonso Sonia, ALPESPORT, Areny Francesc, Armadans Assumpta, ASCA, Associació Solidària ANDBANC, Societat gastronòmica Cap del Carrer, Barbado Xavier, Baró Oriol, Benazet Cristina, Berrenechea Nerea, Bombers d'Andorra, Bombers de Vilafranca del Penedes, Pablo, Sergi, Cristian, Gubi, Abraham, David, Guillem, Jordi, Rafa, Lluís, Angela, Ferran, Kiku, Delfi, Ballesteros, Juanjo, Jaume, Grawin, Carlos L. Canyes, Borrell Anton, Botargue Carme, Botelle Joan, Brasco David, Bufet Ramentol, Cairat Maria Teresa, Cappis Youri, Cardona Yolanda, Carme i Manolo, Carreras Olga, Cassulleras Dani, Caubet Carolina, Clouet Aymeric, Codina Sandra, Coma Albert, Coma Berna, Coma Claudia, Coma Riki, Comú d'Ordino, Cristina, David Katy, DEFI, Del Olmo Eva, Departament d'Esports Comú d'Escaldes Engordany, Diaz Barbera Cristobal, Duró Nani, Dusotoir Sophie, Escoda Antonia, Escoda Gerard, Esquirol Josep Maria, Esteve Jaume, Esteve Ricard, Estrada Gerard, Estragues Dani, Etxebeste Madariaga Oier, Farmàcia Tristaina, Farre Celia, Fernandez Jordi, Fernandez Rocío, Fernandez Xavier, Ferrandis Cyrille, Ferrer Helena, Font Laura, Frases Ia, Gabarro Joana, Galicia Roser, Galindo Natalia, Garatge Motortec, Garibotti Rolo, Ghodbane Dani, Graells Josep, Haley Colin, IA Serveis, Jessi, Jesus Armand, Juanfra, Farrera Juan, Kako, Soldevila Francesc, Kuki, Artes M^aAngels, Laborda Maria, Latorre Ferran, Llovera Albert, Loan Pili, Manu, Velasquez Manolo, Marquez Pepe, Marticella Josep, Martinez Gerard, Martinez Rubio Raul de Brafim, Meffre Alex, Messina Patty, Miño Esther, Miquel Toni, Moline Eva, Montané Jean Claude, Montané Martina, Morillas Tamara, Morlaes familia, Morlaes Patrick, Nacho, Garcedo Ignasi, Naudi Consol, Naudi Sita, Pages Marie, Pallàs Jordi, Pascual David, Pascual Pau, Pascual Pep, Peke, Perisse Patrick, Picanyol Jaume, Picanyol Xavier, Pimienta Marc, Pons Jordi, Puig Claret Jordi, Pujal Miquel, Pujol Cristina, Ramentol Cristina, Recasens Joan Carles, Riba Carles, Riberaygua Patricia, Ribes Cristina, Rodellar Miguel, Angel, Rodriguez Manel, Rovira Cristina, Rovira Lara, Roxana, Royo Eva, Sansa Oscar, Santos Oscar, Sanz Pepe, SECNOA, Ordino, Soto Mari, Toyota Motors, Turko, Ortiz Jordi, Valery, Viana Eduard, Vidal Silvia, Vilana Joan, Villanueva Mandi

Armengol: «Tant important és fer la feina com saber comunicar-la»

Pere Armengol en la presentació de la nova imatge corporativa d'Ordino a l'Andorra Congrès Centre d'Ordino el juny passat.

Pere Armengol és al capdavant de la Conselleria d'Administració i Comunicació, una de les menys visibles però de les més decisives en la imatge interna i externa del Comú. La difusió de les activitats, les xarxes informàtiques, els tràmits i els recursos humans són algunes de les responsabilitats que en depenen. Llicenciat en Ciències Econòmiques per la Universitat de Tolosa i empresari privat, apel·la al sentit comú com la clau de l'èxit de la seva feina, que s'ha pres com un repte professional.

1.- Parli'm una mica del seu plantejament del que ha de ser la comunicació en un Comú. Quins objectius es van marcar?

La comunicació és fonamental en qualsevol empresa o acció que vulguis emprendre, tant si parles des d'una institució pública com des d'una empresa privada. La importància arriba a ser tan gran com la de l'acció mateixa. Ja pots fer molta feina, que si no ets capaç de donar-la a conèixer i comunicar-la és com si no la fessis. Ens esforcem a fer grans programes i tenim les agendes plenes d'activitats, però continuem tenint mancances, primer a l'hora de coordinar-nos i racionalitzar-ho, però també a l'hora de comunicar tots aquests programes, i no sempre obtenim la resposta que esperem. És un problema general, no és específic d'Ordino. Tan important és fer la feina com comunicar-la.

Entenc que aplica els mateixos criteris de màrqueting que aplicaria a una empresa.

Efectivament, en aquest sentit no hi veig cap diferència. El que sí que és cert és que com a administració tenim una responsabilitat més gran, perquè les nostres accions afecten molta més gent. La diferència és l'objectiu. Com a empresari voldràs obtenir un benefici econòmic, però des d'un govern esperes una resposta de la gent, un vot de confiança per part del ciutadà.

I això com s'aconsegueix?

Amb la màxima transparència i honestetat possibles. No sempre és fluid, aquest diàleg; sovint el missatge no arriba, o arriba deformat, que encara és pitjor. No pots baixar la guàrdia i has de vigilar amb les susceptibilitats del veí, que aquí, per sort o per desgràcia, mai no és un desconegut.

2.- Quines les línies de treball ha desenvolupat?

Principalment hem intentat passar d'una comunicació passiva a una de proactiva i planificada a curt, mitjà i llarg termini; en definitiva, es tracta de treballar amb una estratègia de comunicació amb una direcció i uns objectius clars. En un primer moment no hi havia cap tipus de planificació i la improvisació era constant. Crec que en això hem millorat.

L'anterior govern havia encarregat un pla de comunicació, però no s'havia portat a terme. Estem acostumats a comunicar només quan ens va bé i a esperar que ens vinguin a demanar. El nostre és un departament poc valorat, no sols al Comú sinó arreu, pel fet que no generem accions i ens nodrim de les dels altres. Un gabinet de premsa sovint desperta recel.

No s'hi confia prou?

No és un tema de desconfiança, però quan la comunicació externa falla és perquè la comunicació interna és també millorable. No és fàcil estar assabentat de tot. No crec que sigui un problema local, és una herència cultural del control que s'ha volgut tenir sobre els mitjans de comunicació en èpoques passades. Però el problema també és intern; la comunicació interna és bàsica per poder fer una bona comunicació externa, i no sempre es facilita la informació de forma natural. Sovint hauríem de crear sinergies transversals i treballar plegats.

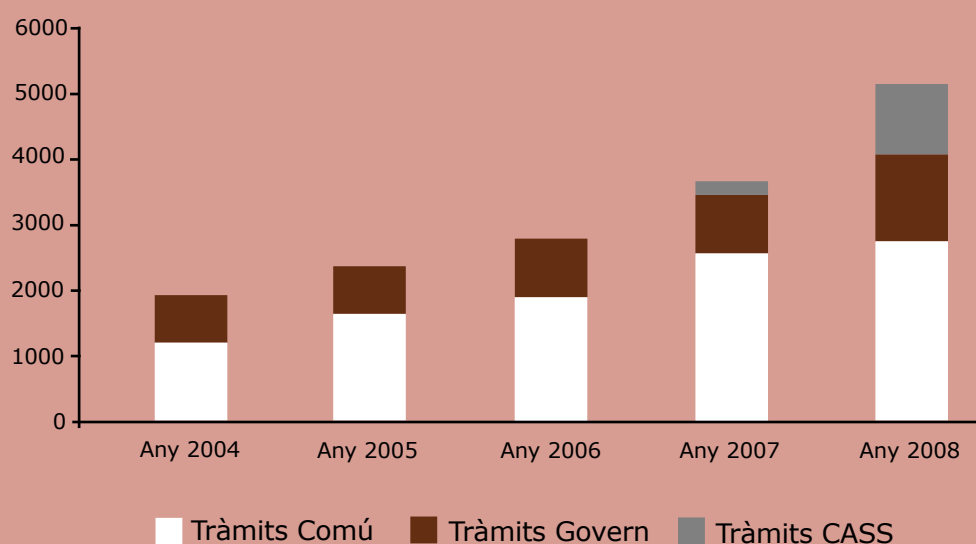
«Quan la feina externa falla, és perquè la interna també es pot millorar»

Ha començat per canviar el més visible i en un moment econòmic difícil.

El canvi d'imatge d'Ordino respon a aquesta necessitat d'establir una estratègia de comunicació fins ara inexistent. El gran potencial de la comunicació és que pots tenir una incidència molt gran amb molt poca inversió. I, de fet, el canvi d'imatge no ens ha representat cap despesa extraordinària, al contrari, hem aconseguit reduir el pressupost un 20%. És un dels pocs departaments en què pots fer aquesta política de màxims amb el mínim. El Comú ha crescut molt i hi ha moltes àrees i departaments fent feina, però hi faltava una cohesió, transmetre una única direcció. Dels disset logotips que hi havia hem passat a tenir-ne un i l'escut institucional. També hi ha un altre motiu que no afecta la partida pressupostària, però que no és menys important: la imatge de la vall d'Ordino havia passat a un segon pla i necessitàvem actualitzar aquest nou Ordino amb una imatge que fos nova i moderna. D'aquí surt la "O", de la suma de l'Ordino més tradicional amb una voluntat de

SERVEI DE TRÀMITS

El servei de Tràmits és un dels departaments que depenen de la Conselleria d'Administració i Comunicació i un dels que més han incrementat el volum de feina aquests últims anys. El ciutadà troba una finestra única en la qual pot fer no tan sols els tràmits de la parròquia, sinó també gestions de la CASS i del Govern. L'atenció i el tracte que s'ofereix al públic és un dels punts forts del departament, que compta amb un alt grau de satisfacció entre els ciutadans.

tenim. Des de Comunicació també intentem que aquestes dues visions s'apropin.

5.- Hi ha altres idees damunt la taula per reactivar la parròquia?

Doncs sí, la reactivació comercial i turística, que ha de contribuir a millorar aquesta imatge externa i interna d'Ordino. Hi ha una línia de treball molt clara que es basa, en primer lloc, en l'elaboració d'una auditoria del sector turístic i comercial, ja sigui d'àmbit públic com privat, i, en segon lloc, en la presentació d'un pla estratègic de futur que defineixi on volem anar i què volem fer.

«Cal recuperar la cultura de l'esforç i arromangar-nos-hi tots»

El futur d'Ordino depèn d'aquestes noves iniciatives?

Hem de fer una aposta de futur. Ordino sempre ha estat capdavanter en temes com ara la sostenibilitat i el medi ambient. El Parc natural de la vall de Sorteny n'és un exemple, i el model de construcció també. Tenim fama de conservadors, però en realitat crec que sempre hem estat progressistes. Ordino és un lloc d'oportunitats, ara bé, això no ho pot fer només un govern, sense l'ajuda del poble: hem d'arromangar-nos-hi tots. Potser caldria recuperar la cultura de l'esforç i treballar pel bé comú plegats, no deixar tot el pes a l'administració. Actualment, totes les solucions es busquen a les administracions, i no sembla gaire raonable. No volem defugir la nostra responsabilitat, i en tenim molta, però perquè una comunitat funcioni tots els sectors, tant l'empresariat com les institucions i sobretot la ciutadania, han de treballar de forma conjunta.

renovació; no són incompatibles i treballem per demostrar-ho.

3.- No troba una mica sobredimensionada tanta estratègia per a un lloc tan petit?

No, tot al contrari, és una manera més eficaç de treballar que no implica més despesa.

4.- En quins projectes es treballa a curt termini al departament?

En la creació de dues pàgines web i d'un *Manual de benvinguda al ciutadà*. Totes dues són eines per ajudar-nos a establir una comunicació més directa i fàcil amb el ciutadà. El web actual ordino.ad aglutina tota la informació, i el que volem fer és diferenciar clarament d'una banda el web corporatiu, adreçat als ciutadans, amb la informació que puguin necessitar del dia a dia, i de l'altra, un web purament turístic, amb tota l'oferta d'Ordino. Això no vol dir que al web corporatiu no s'hi incloguin les agendes i la programació per a la gent d'aquí que també vulgui aprofitar les activitats d'oci que es fan a la seva parròquia. Les necessitats de cada usuari són diferents, tot i que tots dos webs estaran vinculats amb enllaços molt visibles i de fàcil accés.

I el sector de l'audiovisual?

Ja està en marxa i es pot dir que és una realitat, tot i que tot just ha arrencat. És un projecte en el qual hem posat molta il·lusió la Meritxell Martí –consellera de Finances– i jo mateix. El projecte surt de la necessitat de crear un nou model, ens hem de reinventar. Comercialment ja no som tan competitius i turísticament depenem pràcticament de for-

ma exclusiva de la neu, un altre sector en què l'oferta veïna és cada vegada més àmplia. Es tracta d'estar en el lloc i el moment adequats, de saber aprofitar les oportunitats: una va ser l'obertura de la Llei d'inversió estrangera, i l'altra disposar de les instal·lacions de l'ACCO, que no havien funcionat com a centre de congressos independentment de la gestió pública o privada. L'OCPA és qui en porta la gestió directa, però durant l'estiu Ordino va ser escenari de l'últim spot de Nike i aquesta tardor hi ha previst que s'hi instal·li una productora d'espectacles.

«Estaria bé apropar la nostra visió d'Ordino a la que en té la gent de fora»

Com creu que la gent del poble percep aquesta imatge d'Ordino com a plató de rodatges?

Suposo que hi deu haver opinions diverses. Trobem tan important consolidar la imatge d'Ordino a Andorra com a fora, i per això hem d'evolucionar. És el mateix Ordino, però es veu amb ulls molts diferents. L'OCPA ha rebut gent que s'ha quedat astorada de l'alta qualitat de vida i l'altíssim nivell de serveis que oferim a Ordino, i dels avantatges fiscals, per descomptat; tot fa que es vegi com un lloc idíl·lic. En canvi, la sensació és que els d'aquí no som prou capaços d'apreciar el que

PERFIL

Lloc de naixement:

Arans

Data de naixement:

1974

Indret favorit de la parròquia:

Jardins de Casa Rossell

Última lectura:

Albert Pujal, *La Farga de Cal Pal*

Denominació vinícola favorita:

Amarone

Estiueja:

Al Canadà, a la vora d'un llac.

El Tour ens deixa un dia de glòria

Rinaldo Nocentini, líder a la general, saluda les autoritats andorranes a l'arribada a Arcalís.

Les valls del nord van concentrar tota l'atenció en la primera etapa de muntanya del Tour, Andorra Arcalís. Si bé, segons els experts, encara era massa d'hora perquè l'escalada fos decisiva per a la puntuació de la cursa, en cap moment no va deixar de fer vibrar l'afició. Les autoritats, acompanyades pel director del Tour, Christian Prudhomme, es desplaçaven a la meta a les dues de la tarda en autobús per rebre i condecorar el guanyador de l'etapa, Brice Feillu, que va salvar els 900 metres de desnivell d'Ordino a la Coma d'Arcalís.

Pocs esdeveniments esportius es viuen amb tanta passió a tot el món com el Tour de França: professionals i aficionats, però fins i tot al·lèrgics a l'esforç físic senten l'emoció de la cursa ciclista més veterana de la història quan veuen passar de prop l'ona groga. El Principat va acollir la 7a i la 8a etapes de les 21 d'aquesta 96a edició del Tour, 3.444 km que els ciclistes van recórrer entre el 4 i el 26 de juliol. A Ordino vam viure un dia de glòria esportiva i mediàtica que serà difícil d'oblidar, i és que la difusió que en van fer els prop de 2.000 periodistes acreditats i la cobertura televisiva en directe per a 180 països va posar Arcalís en el punt de mira internacional durant unes hores. L'acollida del Tour ha estat un repte organitzatiu i participatiu superat amb nota després de l'anterior visita, ara fa dotze anys. L'agència de mobilitat ha facilitat dades: entrada de 21.000 vehicles i una estimació aproximada de 110.000 persones al carrer seguint l'esdeveniment. El dispositiu a Ordino per cobrir un tram de 18,5 km, des del poble fins a la Coma d'Arcalís, va comptar amb 15 efectius, entre agents de circulació i personal de manteniment del Comú. A escala nacional, han estat 600 els efectius de seguretat i emergències per rebre una comitiva de 5.000 persones i 2.500 vehicles que segueixen els ciclistes allà on passen.

L'arribada del Tour a Arcalís ha estat un esdeveniment únic per a Ordino, tant des del punt de vista esportiu com turístic. Tenir un final d'etapa a la nostra parròquia és un orgull nacional i representa una projecció internacional espectacular. La prova va omplir la parròquia de turisme per uns dies i molts hotels i càmpings van estar quasi bé plens. També es va notar la forta afluència de turistes en cafeteries, restaurants i comerços, especialment el divendres. Les oficines de turisme van registrar un increment de visitants del 51% respecte al cap de setmana anterior a la cursa. L'organització i la coordinació dels diferents efectius va ser excel·lent, cosa que va permetre poder informar la població en tot moment dels talls de circulació i efectuar una evacuació d'Arcalís de manera ràpida i sense incidents.

Bartumeu Gabriel Conseller de Turisme i Esports

Imatges de l'afició

HUMOR I AFICIÓ. L'autèntica ànima del Tour allà on va és l'afició. Les autocaravanes van començar a arribar a Arcalís una setmana abans, però també es van veure furgonetes i vehicles adaptats per sobreviure en plena natura, tot i que les bicicletes van ser les protagonistes. Centenars d'aficionats i professionals del pedal van voler apamar el terreny abans del pas de les estrelles. Mai els camps del Serrat no havien tingut una concentració de rodes tan gran i un nombre de *freaks* tan elevat. Banderes noruegues, daneses, franceses, belgues, catalanes, alguna d'americana, andorranes i moltes del País Basc. Un personatge emblemàtic de tots els Tours i les grans rondes que tampoc no va faltar a Arcalís va ser Dieter Senft, un alemany més conegut com a Didi (Storkow, 1952), amb un gran sentit de l'humor i que té patrocinador propi. Altres cares famoses que vam poder veure a l'altre costat de la barrera van ser les de Perico Delgado i d'Iban Mayo que, privat de la participació, va decidir entrenar l'estómac amb un *asado* en plena natura.

Montané: «Ordino sempre ha estat pioner en competicions esportives»

Jean-Claude Montané no va faltar al primer Andorra Ultra Trail.

Si bé l'impacte mediàtic no ha estat el del Tour, per als amants de l'esport i la muntanya la celebració del primer Andorra Ultra Trail aquest estiu a Ordino ha estat tot un èxit. La cursa va comptar amb 500 corredors inscrits, una xifra considerable per ser la primera vegada, i 120 voluntaris que van tenir un paper de suport imprescindible en el recorregut de 85 km, a causa del mal temps, dels 105 previstos per fer la volta al país. Entre els participants vam trobar Jean-Claude Montané, director d'Ordino-Arcalís: «Per mi la carrera era un repte personal, a banda de la il·lusió pel fet de ser la primera vegada que s'organitzava un esdeveniment d'aquestes característiques a Andorra. Ordino sempre ha estat pioner en competicions esportives com ara la Copa del món d'alpinisme o la Travessa». Montané considera que la prova ha estat molt positiva per a Ordino i el Principat, ja que atrau un públic familiar i esportista. Pel que fa a l'organització –a càrrec de Cims Màgics–, Montané només té paraules de felicitació: «En tot moment van estar a l'altura; van haver de reaccionar a molts imprevistos en molt poc temps i sempre van fer prevaler la seguretat per davant de tot».

Un total de 500 corredors van participar en la volta al país.

El responsable de l'estació d'esquí ja avança que no es pensa perdre la pròxima edició de l'Andorra Ultra Trail, i aquesta vegada sí que espera recórrer els 105 km. Per a aquells que vulgueu començar la temporada d'hivern ben entrenats, la pròxima cita pel que fa a curses de muntanya a peu és l'Ultra Trail Madeira, el 4 de setembre.

Dia mundial del Turisme
27 setembre

Consagració de la diversitat

Activitats gratuïtes
Oficines de Turisme
www.andorra.ad

La secció d'handbol
del FC Barcelona s'entrena
al CEO en l'estada
de pretemporada.
Agost 2009

Els nens de la parròquia
estrenen l'equipament
lúdic i esportiu instal·lat
al Prat de Call.
Juliol 2009

La plaça Major acull
el repartiment de premis
de la cursa atlètica
de l'Escola Francesa.
Juny 2009

A les festes del Roser
no hi va faltar
l'actuació del Grup
Dansaire d'Ordino.
Juliol 2009

Breus

EL GRUP DANSAIRE D'ORDINO va convidar la formació de ball i percussió d'origen colombià Farallones. Integrada per 28 components, el grup va participar en la festa major de Sornàs.

UN CANAL JAPONÈS de televisió enregistra imatges de la parròquia per a un reportatge centrat en el patrimoni. L'equip, que va ser acollit per l'OCPA, es va interessar per fer un seguiment dels orris ordinencs.

LA CASA PAIRAL ACULL un directe del programa radiofònic *Ara i aquí*, conduït per Àlex Lliteras. Els consellers Bernadeta Coma i Pere Armengol van repassar els principals treballs realitzats des de Benestar social i Comunicació, respectivament.

SIMULACRE D'EVACUACIÓ a l'escola bressol. L'operació, coordinada per la unitat de prevenció del cos de bombers, es va dur a terme sense cap incidència i en el temps previst per evacuar els 125 nens i 35 adults del centre.

LA NOVA IMATGE D'ORDINO es va presentar públicament a l'Andorra Congrés Centre Ordino en la reunió de poble. Els caps de casa van conèixer la imatge de primera mà en rebre un tapacolls estampat amb el nou logotip.

EXPOSICIÓ DEL CADASTRE de la zona urbana de la Cortinada i Arans. Durant dos mesos, els veïns afectats han pogut presentar al·legacions a la mostra de plànols del cadastre que s'ha exposat al Centre Esportiu d'Ordino.

UNA VINTENA DE RESTAURANTS de la parròquia participen en la iniciativa turística Menú ric en ferro. Els establiments han presentat plats elaborats amb aliments que concentren una alta quantitat d'aquest mineral.

EL TRENET DE LES VALLS DEL NORD s'ha posat en marxa per cinquena temporada els mesos d'estiu en col·laboració amb el Comú de la Massana i Vallnord. El servei de transport destinat al turisme familiar ha incorporat enguany visites teatralitzades a Pal.

MÉS D'UN MILER D'ESPECTADORS han seguit els cicles Teatre al carrer i Nits obertes els mesos de juliol i agost. Diferents gèneres i estils han aconseguit una oferta plural i de qualitat que han tingut com a escenari la plaça Major.

La intèrpret irlandesa
Emer Mayock va posar el punt final, a la plaça Major, a l'11a Trobada de Buners. **Agost 2009**

El grup de ball colombià Farallones visita la parròquia i participa en la festa de Sornàs. **Agost 2009**

La cultura i l'art africà de Burkina Faso s'han donat a conèixer en una mostra a la sala polivalent. **Juliol 2009**

L'espectacle *Misteris d'Orient* va obrir el cicle Teatre al Carrer a la plaça Major. **Juliol 2009**

La costellada popular de la revetlla de Sant Pere va reunir 300 persones al Prat de Call. **Juny 2009**

Denise Deprester, Santiago Múgica, Josep Bons i Joan Bringué (d'esquerra a dreta) participen en el dinar de germanor a la Coma. **Agost 2009**

NO T'HO PERDIS... setembre, octubre i novembre

SETEMBRE

CULTURA

DIJOUS 3 A LES 21 H
LLIURAMENT DE PREMIS DEL CONCURS DE PINTURA 2009.
Sala de reunions del Centre Esportiu d'Ordino (CEO).

CULTURA

DEL 4 AL 25
EXPOSICIÓ DEL CONCURS DE PINTURA 2009.
Sala de reunions del CEO.

GENT GRAN

DIVENDRES 4 A LES 11 H
VII CONCURS DE PETANCA I MOSTRA DE PASTISSOS.
Jardí de la Casa Pairal.

FESTA POPULAR

DISSABTE 5 I DIUMENGE 6
FESTA MAJOR DE LA CORTINADA I ARANS.

ESPORTS

DIVENDRES 11 I DISSABTE 12
XXXVIII RAL-LI D'ANDORRA.

INFANTIL

DISSABTE 12 A LES 11 H
CONTACONTES (de 4 a 10 anys).
El xef Margalef, contes de la cuina.
Biblioteca d'Ordino.

ESPORTS

DIUMENGE 13 A LES 12.30 H
XII PUJADA VALLS D'ANDORRA - ORDINO.

ESPORTS

DIUMENGE 13 A LES 10.30 H
III CAMPIONAT DE CONTRARELLOTGE.
Pujada Ordino-Sorteny.

CULTURA

DEL 15 AL 30
EXPOSICIÓ DE L'ESCOLA D'ART.
Sala polivalent.

FESTA POPULAR

DIMECRES 16
FESTA MAJOR D'ORDINO.

FESTA POPULAR

DIUMENGE 20 A LES 13 H
18a MOSTRA GASTRONÒMICA D'ANDORRA.
Andorra Congrès Centre Ordino (ACCO).

FESTA POPULAR

DISSABTE 26 I DIUMENGE 27
DIA MUNDIAL DEL TURISME.
Jornada de portes obertes en tots els museus de la parròquia i circuit gratuït amb el trenet turístic.

GENT GRAN

28, 29 I 30
VIATGE A TEROL.
Organitzat per la Casa Pairal.

FESTA POPULAR

DIMARTS 29
FESTA MAJOR D'ANSALONGA.

OCTUBRE

INFANTIL

DISSABTE 3 A LES 11 H
CONTACONTES (de 4 a 10 anys).
Contes dels set mars.
Biblioteca d'Ordino.

CULTURA

DISSABTE 3 A LES 22 H
27è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES.
Camerata Amsterdam i Claudi Arimany.
Auditori Nacional.

ESPORTS

DILLUNS 5
INICI D'ACTIVITATS ESPORTIVES.
CEO.

CULTURA

DISSABTE 10 A LES 22 H
27è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES.
L'ONCA i Alexandre Da Costa, dirigits per Marzio Conti.
Auditori Nacional.

CULTURA

DIUMENGE 11 A LES 12 H
27è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES.
Solistes de la JONCA.
Església parroquial d'Ordino.

CULTURA

DIMARTS 20 A LES 22 H
27è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES.
Mayte Martín i germanes Labèque.
Auditori Nacional.

GENT GRAN

DIVENDRES 23
VISITA A LA SERRADORA D'ÀREU.
Organitzada per la Casa Pairal.

CULTURA

DIUMENGE 25 A LES 19 H
27è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES.
Pròxima estació, Vivaldi! Espectacle de música, dansa i poesia.
Auditori Nacional.

GENT GRAN

DIVENDRES 30 A LES 17 H
CASTANYADA.
Casa Pairal.

FESTA POPULAR

DISSABTE 31 A LES 21.30 H
CASTANYADA POPULAR.
Plaça Major.

NOVEMBRE

INFANTIL

DISSABTE 7 A LES 11 H
CONTACONTES (de 4 a 10 anys).
Plou i fa sol, les bruixes es pentinen.
Biblioteca d'Ordino.

27^è FESTIVAL INTERNACIONAL NARCISO YEPES

Octubre'09
Ordino

 Associació
Festivals
d'Ordino

3
Dissabte
22.00 h
3 Concerts de Brandenburg
CAMERATA AMSTERDAM i **CLAUDI ARIMANY**, flauta
JEROEN WEIERINK, director
Auditori Nacional d'Andorra

10
Dissabte
22.00 h
El Bolero i altres clàssics de sempre
ORQUESTRA NACIONAL CLÀSSICA D'ANDORRA
ALEXANDRE DA COSTA, violí
MARZIO CONTI, director
Auditori Nacional d'Andorra

11
Diumenge
12.00 h
Quintets de corda i piano
SOLISTES DE LA JONCA
Església Parroquial d'Ordino

20
Dimarts
22.00 h
De fuego y de agua
GERMANES LABÈQUE, piano
MAYTE MARTÍN, veu
Auditori Nacional d'Andorra

25
Diumenge
19.00 h
Pròxima estació, Vivaldi!
Espectacle de música, dansa i poesia per escenificar *Les quatre estacions* de Vivaldi
ORQUESTRA NACIONAL CLÀSSICA D'ANDORRA
GERARD CLARET, concertino director
ESTER NADAL, rapsode · **TONI GÓMEZ**, ballari · **AINA TUR**, dramaturgia
Auditori Nacional d'Andorra

Amb el suport especial de:

Venda de localitats als terminals TicketCrèdit de Crèdit Andorrà i per Internet a www.ticketcredit.com

La Marineta de Cal Jaumot

Maria Areny Cabanes

Maria Areny Cabanes, la Marineta de Cal Jaumot, va fer 96 anys el 3 de juliol passat. La nostra admiració per la seva longevitat la deixa indiferent, i és que el seu home, el Lluís Pifarré Gasset, en tenia 104 quan va morir. El blau intens dels seus ulls i un cutis que supera qualsevol lífting d'última generació no reflecteixen el cansament que explica per una vida de treball intens, propi de les dones de la seva època: «No fèiem altra cosa que treballar; vaig començar als 12 anys i fins ara no he parat». A l'hivern es dedicava a servir i, a l'estiu, ajudava la mare en les feines del camp. «N'hi havia molt poc, d'oci», només recorda haver anat a ballar algun diumenge a Casa Comuna, a les sessions que oferia el Pasqual, l'acordionista de l'Aldosa. No sembla gaire conscient del que significa ser autosuficient a la seva edat; només rep ajuda personal dues hores al dia, però «ella mateixa decideix què vol menjar i es prepara els seus àpats», explica el seu fill Agustí. Amb els ossos de vidre, la Maria té la mobilitat parcialment reduïda i prefereix no sortir de casa, però amb el caminador fa quilòmetres amunt i avall. S'assabenta de l'actualitat pel diari, que llegeix cada dia; també escolta la ràdio i mira la *tele*. «Avui he vist que presentaven la música dels buners; hi era la filla de Cal Fusteró: sort ne tenen d'ella», diu, reivindicant les tradicions que encara es conserven a la parròquia. Les caramelles i les festes de Nadal són algunes de les trobades populars que recorda amb més afecte: «Cantàvem les cançons de Nadal, fèiem una col·lecta i després un repàs a la Casa Comuna». La Marineta, com li deia la mare i com la coneixen a tot Andorra, troba a faltar els seus temps:

«Érem quatre cases i tots ens coneixíem, a Ordino. Sempre hi ha hagut rics i pobres, però entre tots ens ajudàvem. Aquesta germanor, ara ha desaparegut». Anti-pleta convençuda, troba que al poble li falten prats i li sobren edificis. L'últim cop que va fer un volt en cotxe va veure massa bastides, i d'això en sap una estona.

«Ballàvem a Casa Comuna amb l'acordionista de l'Aldosa»

El seu home, que era paleta, va treballar en la construcció del primer Hotel Coma, l'any 1934, i del museu dels Plandolit, del qual conservarien les parets per després construir-hi l'Auditori. Plegats van marxar a la capital l'any 1937 i durant 25 anys va vendre *souvenirs* als primers turistes que visitaven Andorra en una botiga que encara existeix a les Galeries Principat i en la qual els capricis del temps han volgut tornar a fer visible el cartell de Comercial Pifarré.

Aquella època, la de la Guerra Civil espanyola, va ser molt trista, segons ella. Recorda els homes refugiats asseguts als carrers d'Andorra la Vella. «Hem de donar gràcies als francesos que sempre ens han ajudat, perquè la frontera amb Espanya era tancada», diu, orgullosa d'haver nascut a Besiers, on va viure amb els pares fins que la padrina va morir i van haver de tornar a la casa paterna,

Cal Jaumot, quan tenia 4 anys. Allà s'estava a casa fins que la venien a buscar, «no era com ara, que els nens surten tant; abans ens estàvem tancats i sols». Però si li vols arrencar el somriure a la senyora Maria només li has de parlar dels besnèts: la Cèlia, de 5 anys (a la foto); la Laia, de 7, i el Marc, de 5. Tots viuen a Ordino. El lloc que ocupa la família en la societat actual és un dels canvis que ha encaixat més malament la Marineta. «Ja no aconsegueixo arreplegar-los els diumenges», diu de les trobades familiars. Li encanten les visites i n'ha rebut de ben il·lustres, com ara el bisbe Joan Enric Vives, que l'últim cop que va ser a Ordino la va passar a veure. Des de l'any 1984, la Maria Areny viu al Xalet Pont d'Ordino, amb vistes al camí ral i a Santa Bàrbara, «el meu home va fer el garatge d'aquesta casa i el meu fill la va aixecar».

Hi ha fets que marquen i que el pas del temps no esborra. Qui no recorda, els matins dels diumenges, veure pujar del pont d'Ordino a l'església parroquial la Marineta agafada de la mà del seu home, el Lluís Pifarré? Qui no els recorda a la sortida de missa, asseguts sempre en el mateix banc, fent petar la xerrada amb tots els seus conciutadans, amb la Roseta de Cal Joanet, amb la Lourdes de Cal Nicolau? O veure-la anar a buscar la seva barra de pa i la coca, amb aquell caminar pausat, els cabells blancs i brillants ben pentinats, explicant a tothom que com cada diumenge tenia tota la família a dinar? Com una bona matriarca, aconseguia transmetre felicitat a tots els qui l'envoltaven. La Marineta és una d'aquelles persones de màxima discreció, de poques paraules, però que queden dins la nostra memòria pels seus gestos, pels seus fets i pel caminar.

Maria Soto

Maria Areny Cabanes a punt de bufar les espelmes del seu 96è aniversari amb la seva besneta Cèlia, el 3 de juliol passat.

Cal Jaumot, la casa paterna de Maria Areny.